

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مؤسسه تحقیقات علوم دامی کشور

- عنوان پژوهش: اثرات محرك رشد گیاهی اور کس بر عملکرد و پاسخهای اینتی جوجه‌های گوشتی

- شماره مصوب پژوهش: ۱۳۹۶-۱۳-۹۶۱۰۷۹

- نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پژوهشها و طرح‌های ملی و مشترک دارد):

- نام و نام خانوادگی مجری / مجریان: امیرحسین علیزاده قمری

- نام و نام خانوادگی ناظران:

- نام و نام خانوادگی مشاور(ان):

- نام و نام خانوادگی همکاران: سید عبدالله حسینی - اکبر یعقوبفر - هوشنگ لطف الهیان - محمدرضا سلیمانی

- امیرضا صفائی - علیرضا آقاشاهی - علیرضا گلبهخت - علی غلامی کرکان - رامین علیوردی نسب -

ملیحه کمالپور

- محل اجرا: مؤسسه تحقیقات علوم دامی کشور

- تاریخ شروع: ۱۳۹۶/۱۱/۱

- مدت اجرا: یکسال و چهار ماه

- ناشر: مؤسسه تحقیقات علوم دامی کشور

- شماره گان (تیراژ):

- تاریخ انتشار:

- این اثر در مورخ ۹۸/۳/۱۳ با شماره ۵۵۶۸۷ در مرکز اطلاعات و مدارک

علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.

حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده:

این مطالعه به منظور ارزیابی اثرات استفاده از سطوح مختلف محرک رشد گیاهی اور کس بر عملکرد، پاسخ‌های ایمنی و جمعیت میکروبی روده جوجه‌های گوشتی انجام شد. محلول اور کس ترکیبی از عصاره الکلی رزماری (Tussilago farfara)، برنج‌اسپ (Artemisia vulgaris)، علف سرفه (Rosmarinus officinalis)، شکوفه گیلاس (Sargassum sp.) و جلبک قهوه‌ای (Prunus Yedoensis) بود. برای انجام آزمایش از ۶۰۰ قطعه جوجه گوشتی یک روزه (مخلوط نر و ماده) سویه راس ۳۰۸، در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۴ تیمار، ۵ تکرار و ۳۰ قطعه جوجه در هر تکرار استفاده شد. تیمارهای آزمایشی شامل: ۱) گروه دریافت‌کننده آب آشامیدنی فاقد افزودنی، ۲) گروه دریافت‌کننده آب آشامیدنی دارای محلول اور کس با نسبت حجمی ۱ به ۳، ۳) گروه دریافت‌کننده آب آشامیدنی دارای محلول اور کس با نسبت حجمی ۱ به ۶۰ و ۴) گروه دریافت‌کننده آب آشامیدنی دارای محلول تجاری بیوهربال با نسبت حجمی یک به ۱۰۰۰ بودند. افزودن محرک رشد گیاهی اور کس به آب آشامیدنی سبب بهبود درصد ماندگاری، شاخص تولید، افزایش جمعیت لاکتوبراسیلوس‌ها و کاهش جمعیت اشرشیاکولی شد ($P < 0.05$). محرک‌های رشد گیاهی به کار رفته در آزمایش (بیوهربال و اور کس) سبب تقویت ایمنی سلولی و هومورال و کاهش نسبت هتروفیل به لنفوسیت شدند ($P < 0.05$). بر اساس نتایج به دست آمده، استفاده از محرک رشد گیاهی اور کس با نسبت حجمی ۱ به ۳۰ یا ۱ به ۶۰ در آب آشامیدنی به عنوان راه کاری برای بهبود شاخص تولید، تقویت سیستم ایمنی و افزایش درصد ماندگاری جوجه‌های گوشتی توصیه می‌شود.

کلید واژه‌ها: محرک رشد گیاهی، پاسخ‌های ایمنی، جمعیت میکروبی روده، جوجه گوشتی